

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету управління,
адміністрування та туризму

Євгеній РУДНІЧЕНКО

(підпис)

01 09 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна відповідальність бізнес-структур

Назва дисципліни

<i>Призначення Робочої програми</i>	Для освітніх програм різних спеціальностей
<i>Рівень вищої освіти</i>	Другий (магістерський)
<i>Мова навчання</i>	Українська
<i>Обсяг дисципліни, кредитів ЄКТС</i>	4
<i>Статус дисципліни</i>	Вибіркова
<i>Факультет</i>	Управління, адміністрування та туризму
<i>Кафедра</i>	Економічної теорії, підприємництва та торгівлі

Форма здобуття освіти	Обсяг дисципліни		Кількість годин					Самостійна робота (в т.ч. ІРС)	Форма семестрового контролю
	Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття						Залік
			Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття		
Д	4	120	34	16		18		86	+

Робоча програма складена на основі освітніх програм підготовки магістра та стандарту освіти спеціальності

Робоча програма складена

Підпис

канд. екон. наук, доц. Ольга ГАРВАТ
науковий ступінь, учене звання Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Схвалена на засіданні кафедри Економічної теорії, підприємництва та торгівлі
назва

Протокол від 29.08.2025 р. № 1

Зав. кафедри Економічної теорії, підприємництва та торгівлі

Підпис

Лариса ЛЮБОХИНА
Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

2 ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Дисципліна «Соціальна відповідальність бізнес-структур» є однією із дисциплін професійної підготовки і займає важливе місце у підготовці фахівців освітнього рівня «магістр».

Дисципліна поглиблює та розширює набуття компетентностей і результатів визначених освітньою програмою: здатність до адаптації та дії в новій ситуації, вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми, здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності); здатність до ефективного управління діяльністю суб'єктів господарювання в сфері підприємництва, торгівлі та/або біржової діяльності.

Мета дисципліни. Формування у студентів знань з теорії та практики розробки та реалізації соціально-відповідальних проектів та програм і набуття ними відповідних професійних компетенцій, що забезпечують сталий розвиток бізнес-структури.

Предмет дисципліни. Концепція та методика розробки та реалізації програм соціальної відповідальності бізнес-структур.

Завдання дисципліни. Вивчення майбутніми фахівцями загальних закономірностей взаємодії бізнесу і суспільства, основ їхнього використання в управлінні організаціями на основі комплексного поєднання економічних, екологічних, соціальних та духовних чинників.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни здобувач має: **визначати** концептуальні основи соціальної відповідальності бізнес-структур, уміти **аналізувати** та **розробляти** напрями діяльності у сфері соціальної відповідальності бізнес-структури, **застосовувати** Європейський досвід успішної практики соціальної відповідальності бізнесу, **впроваджувати** в практику управління формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності, **визначати** пріоритети соціально відповідальні відносини бізнесу, **розподіляти** соціальну відповідальність бізнесу з територіальними громадами, **стимулювати** розвиток соціальної відповідальності бізнес-структур у сфері екології, **здійснювати** оцінку результативності соціальної відповідальності бізнес-структур, **планувати** інформаційну політику підприємств у сфері соціальної відповідальності бізнесу, **приймати** управлінські рішення щодо підвищення рівня ефективності соціальної відповідальності бізнес-структур.

3 СТРУКТУРА ЗАЛІКОВИХ КРЕДИТІВ ДИСЦИПЛІНИ

Назва теми	Кількість годин, відведених на		
	Лекції	Практичні заняття	СРС
Тема 1. Концептуальні основи соціальної відповідальності бізнес-структур.	2	2	6
Тема 2. Становлення та розвиток соціальної відповідальності в Україні.	2	2	8
Тема 3. Моделі соціальної відповідальності бізнес-структур.			8
Тема 4. Соціальні програми та проекти	2	2	8
Тема 5. Управління соціальною відповідальністю бізнес-структур.		2	8
Тема 6. Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.	2	2	8
Тема 7. Соціально відповідальні відносини бізнесу з зовнішніми організаціями і територіальними громадами.	2	2	8
Тема 8. Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнес-структур.	2	2	8
Тема 9. Формування програми соціальної відповідальності бізнесу.	2	2	8
Тема 10. Соціальна (нефінансова) звітність як інструмент корпоративної соціальної відповідальності.	2	2	8
Тема 11. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнес-структур.			8
Разом за семестр	16	18	86

4. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1 Зміст лекційного матеріалу

Номер лекції	Перелік тем лекцій, їх анотація	Кількість годин
1	2	3
1	Концептуальні основи соціальної відповідальності бізнес структур. Визначення базових термінів соціальної відповідальності бізнес структур. Сфери прояву соціальної відповідальності бізнес структур. Переваги соціальної відповідальності бізнес структур. Концепція корпоративної соціальної відповідальності. Регіональні розбіжності та підходи до концепції корпоративної соціальної відповідальності. Літ.: [1, с. 19-22], [2, с. 6-18], [4, с. 7-33], [5, с. 8-14], [6, с. 6-65], [7, с. 8-39].	2
2	Становлення та розвиток соціальної відповідальності в Україні. Історія становлення та розвитку соціальної відповідальності. Розвиток корпоративної соціальної відповідальності бізнес-структур в Україні. Вплив міжнародних стандартів і національної політики на розвиток соціальної відповідальності. Розуміння корпоративної соціальної відповідальності різними групами стейкхолдерів. Практики корпоративної соціальної відповідальності в Україні Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні. Літ.: [1, с. 8-18; 177-195], [5, с. 149-164].	2

	<p>Моделі соціальної відповідальності бізнес структур. Визначення моделей корпоративної соціальної відповідальності. Європейська (континентальна) модель корпоративної соціальної відповідальності. Модель країн Центральної, Східної Європи та пострадянських країн. Літ.: [1, с. 23-30], [2, с. 109-111], [4, с. 50-53], [5, с. 46-61].</p>	
3	<p>Соціальні програми та проекти. Сутність, види та джерела фінансування соціальних програм. Інструменти реалізації соціальних програм. Гранти. Благодійність та спонсорство. Основні форми реалізації волонтерства. Європейський досвід успішної практики соціальної відповідальності бізнесу. Літ.: [1, с. 61-96], [7, с. 58-95].</p> <p>Управління соціальною відповідальністю бізнес структур Соціальна відповідальність у системі корпоративного управління. Вплив основних груп стейкхолдерів на формування соціальної відповідальності Літ.: [2, с. 18-31], [4, с. 54-62], [7, с. 49-56].</p>	2
4	<p>Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності. Принципи і практика партнерства між роботодавцями та працівників. Права людини і трудові практики як предмет КСВ. Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Європейські стандарти праці. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками. Соціальний діалог і внутрішня корпоративна соціальна відповідальність. Літ.: [2, с. 46-68], [5, с. 63-80], [6, с. 66-88], [7, с. 64-67].</p>	2
5	<p>Соціально відповідальні відносини бізнесу з зовнішніми організаціями і територіальними громадами. Історичні аспекти розвитку громад. Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. Розвиток партнерства з місцевою владою та громадою. Співпраця з органами місцевої влади у розробці програм з соціальної відповідальності бізнес-структур. Участь компаній у життєдіяльності громад. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями. Літ.: [2, с. 68-88], [5, с. 81-100], [7, с. 74-85].</p>	2
6	<p>Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнес структур. Стан довкілля як глобальна проблема. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Екологічна відповідальність як складова СВ. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів та маркування. Міжнародні документи щодо захисту довкілля. Законодавство України про охорону навколишнього середовища. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності, словник термінів. Екологізація виробництва. «Зелений офіс»: особливості застосування. Літ.: [2, с. 89-108], [5, с. 101-113], [7, с. 86-99].</p>	2
7	<p>Формування програми соціальної відповідальності бізнесу. Організаційне управління як один із ключових аспектів соціальної відповідальності бізнес-структур. Формування соціальної відповідальності бізнес-структур у відносинах із працівниками. Формування соціальної відповідальності бізнес-структур у відносинах зі споживачами. Формування складової СВБ у відносинах із конкурентами. Формування соціальної відповідальності бізнес-структур щодо довкілля. Формування соціальної відповідальності бізнес-структур у відносинах із державою та</p>	2

	міжнародною спільнотою. Відповідальність підприємців за соціальну справедливість у сфері розподілу доходів. Літ.: [2, с. 109-131], [5, с. 121-133].	
8	Соціальна (нефінансова) звітність як інструмент корпоративної соціальної відповідальності. Інформаційна політика підприємств у сфері соціальної відповідальності бізнесу. Сутність та значення нефінансової звітності. Стандарти (формати) нефінансової звітності. Підготовка до звітування. Верифікація та аудит. Стан нефінансової звітності в Україні. Літ.: [1, с. 129-150], [2, с. 132-151], [6, с. 78-100].	2
	Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнес-структур. Значення та зміст оцінювання ефективності соціальної відповідальності бізнес-структури. Система показників оцінювання результативності соціальної відповідальності бізнес-програм. Основи класифікації методів оцінки ефективності соціальних інвестицій. Соціальний аудит. Методики оцінювання соціальної відповідальності. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. Моніторинг ефективності діяльності з організації соціальної відповідальності бізнес-структур. Літ.: [2, с. 168-187], [4, с. 157-177], [5, с. 135-148], [7, с. 129-139].	
	Разом за семестр:	16

4.2 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів *денної* форми здобуття освіти

№ з/п	Теми практичних занять, їх зміст	Кількість годин
1	2	3
1	Концептуальні основи соціальної відповідальності бізнес структур. Визначення базових термінів соціальної відповідальності бізнес структур. Сфери прояву соціальної відповідальності бізнес структур. Переваги соціальної відповідальності бізнес структур. Літ.: [1, с. 19-22], [2, с. 6-18], [4, с. 7-33], [5, с. 8-14], [6, с. 6-65], [7, с. 8-39].	2
2	Становлення та розвиток соціальної відповідальності в Україні. Історія становлення та розвитку соціальної відповідальності. Розвиток корпоративної соціальної відповідальності бізнес-структур в Україні. Вплив міжнародних стандартів і національної політики на розвиток соціальної відповідальності. Літ.: [1, с. 8-18; 177-195], [5, с. 149-164]. Моделі соціальної відповідальності бізнес структур. Визначення моделей корпоративної соціальної відповідальності. Європейська (континентальна) модель корпоративної соціальної відповідальності. Модель країн Центральної, Східної Європи та пострадянських країн. Літ.: [1, с. 23-30], [2, с. 109-111], [4, с. 50-53], [5, с. 46-61].	2
3	Соціальні програми та проекти. Сутність, види та джерела фінансування соціальних програм. Інструменти реалізації соціальних програм. Гранти. Благодійність та спонсорство. Основні форми реалізації волонтерства. Європейський досвід успішної практики соціальної відповідальності бізнесу. Літ.: [1, с. 61-96], [7, с. 58-95].	2

4	<p>Управління соціальною відповідальністю бізнес структур Соціальна відповідальність у системі корпоративного управління. Вплив основних груп стейкхолдерів на формування соціальної відповідальності Літ.: [2, с. 18-31], [4, с. 54-62], [7, с. 49-56].</p>	2
5	<p>Формування відносин з працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності. Принципи і практика партнерства між роботодавцями та працівників. Права людини і трудові практики як предмет корпоративної соціальної відповідальності. Стандарти МОП і принципи Глобального Договору у сфері праці. Літ.: [2, с. 46-68], [5, с. 63-80], [6, с. 66-88], [7, с. 64-67].</p>	2
6	<p>Соціально відповідальні відносини бізнесу з зовнішніми організаціями і територіальними громадами. Історичні аспекти розвитку громад Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. Розвиток партнерства з місцевою владою та громадою. Літ.: [2, с. 68-88], [5, с. 81-100], [7, с. 74-85].</p>	2
7	<p>Екологічні аспекти соціальної відповідальності бізнес структур. Стан довкілля як глобальна проблема. Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Екологічна відповідальність як складова СВ. Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, дотримання екологічних стандартів та маркування. Літ.: [2, с. 89-108], [5, с. 101-113], [7, с. 86-99].</p>	2
8	<p>Формування програми соціальної відповідальності бізнесу. Організаційне управління як один із ключових аспектів соціальної відповідальності бізнес-структур. Формування соціальної відповідальності бізнес-структур у відносинах із працівниками. Формування соціальної відповідальності бізнес-структур у відносинах зі споживачами. Формування складової СВБ у відносинах із конкурентами. Літ.: [2, с. 109-131], [5, с. 121-133].</p>	2
9	<p>Соціальна (нефінансова) звітність як інструмент корпоративної соціальної відповідальності. Інформаційна політика підприємств у сфері соціальної відповідальності бізнесу. Сутність та значення нефінансової звітності. Стандарти (формати) нефінансової звітності. Підготовка до звітування. Верифікація та аудит. Стан нефінансової звітності в Україні. Літ.: [1, с. 129-150], [2, с. 132-151], [6, с. 78-100].</p> <p>Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнес-структур. Методики оцінювання соціальної відповідальності. Модель «Лондонської групи порівняльного аналізу» і особливості її використання. Моніторинг ефективності діяльності з організації соціальної відповідальності бізнес-структур. Літ.: [2, с. 168-187], [4, с. 157-177], [5, с. 135-148], [7, с. 129-139].</p>	2
Разом за семестр:		18

4.3 Зміст самостійної (у т.ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів денної форми здобуття освіти полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних робіт, тестування з теоретичного матеріалу, підготовки до виконання контрольної роботи.

Обсяг самостійної роботи з дисципліни «Інфраструктура підприємницької діяльності» становить 70 годин. Вона включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- самостійного опрацювання окремих тем та питань;
- опрацювання навчальної літератури при підготовці до практичного заняття;
- підготовка до поточного тестового контролю;
- підготовка до проведення контрольних заходів (написання контрольної роботи, тощо).

Зміст самостійної роботи студентів денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кількість годин
1	2	3
1	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 1. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [1, с. 19-22], [2, с. 6-18], [4, с. 7-33], [5, с. 8-14], [6, с. 6-65], [7, с. 8-39].	5
2	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 1. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [1, с. 19-22], [2, с. 6-18], [4, с. 7-33], [5, с. 8-14], [6, с. 6-65], [7, с. 8-39].	5
3	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 2. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [1, с. 8-18; 177-195], [5, с. 149-164].	5
4	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 3. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [1, с. 8-18; 177-195], [5, с. 149-164].	5
5	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 4. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [1, с. 23-30], [2, с. 109-111], [4, с. 50-53], [5, с. 46-61].	5
6	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 5. Підготовка до практичного заняття. Підготовка до написання контрольної роботи. Літ.: [1, с. 61-96], [7, с. 58-95].	5
7	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 6. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [2, с. 18-31], [4, с. 54-62], [7, с. 49-56].	5
8	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 6. Підготовка до тестового контролю 1 (Т 1 – 6). Літ.: [2, с. 46-68], [5, с. 63-80], [6, с. 66-88], [7, с. 64-67].	5
9	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 7. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [2, с. 46-68], [5, с. 63-80], [6, с. 66-88], [7, с. 64-67].	5
10	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 7. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [2, с. 68-88], [5, с. 81-100], [7, с. 74-85].	5
11	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 8. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [2, с. 68-88], [5, с. 81-100], [7, с. 74-85].	5
12	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 9. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [2, с. 89-108], [5, с. 101-113], [7, с. 86-99].	5

1	2	3
13	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 9. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [2, с. 89-108], [5, с. 101-113], [7, с. 86-99].	5
14	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 10. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [2, с. 109-131], [5, с. 121-133].	5
15	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 11. Підготовка до практичного заняття. Літ.: [2, с. 109-131], [5, с. 121-133].	5
16	Опрацювання лекційного матеріалу з теми 11. Підготовка до практичного заняття. Підготовка до практичного заняття. Підготовка до тестового контролю 2 (Т 7 – 11). Літ.: [1, с. 129-150], [2, с. 132-151], [6, с. 78-100].	5
17	Підготовка до складання різних видів навчальних робіт, не виконаних протягом семестру / опанування додаткових знань на онлайн-платформах	6
	Разом:	86

На самостійне опрацювання студентів виносяться визначені у методичних рекомендаціях до практичних занять та самостійної роботи питання з кожної теми. Керівництво самостійною роботою здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

5 ТЕХНОЛОГІЇ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій та методів, зокрема, лекції проводяться в основному словесними методами та з використанням комп'ютерних інформаційних технологій, научних методів (слайдів), пояснення, бесіди; практичні заняття – з використанням ситуацій вправ, дискусій і мають за мету – сприяти формуванню у студента системної цілісної уяви про об'єктивне існування інфраструктурного забезпечення підприємницькою діяльністю

6 МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час лекційних та практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком освітнього процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- усне опитування;
- тестовий контроль теоретичного матеріалу;
- оцінювання результатів роботи на практичних заняттях (участь у обговоренні ситуацій, самостійні роботи).

При виведенні підсумкової семестрової оцінки враховуються результати поточного контролю.

7 ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни загалом визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу. Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. За об'єктивних причин (підтверджених документально) теоретичне навчання за погодженням із лектором може відбуватись в індивідуальному режимі. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять (вивчення теоретичного матеріалу з теми, активно працювати на занятті, брати участь у дискусіях, інтерактивних вправах, вирішенні проблемних питань за допомогою кейс-методу).

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Засвоєння студентом теоретичного матеріалу з дисципліни оцінюється за результатами опитування під час практичних занять, тестування й виконання контрольної роботи.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

8 ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СЕМЕСТРІ

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». При поточному оцінюванні виконаної здобувачем з кожного виду навчальної роботи (робота) і отриманих ним результатів викладач виставляє йому певну кількість балів із призначених робочою програмою для цього виду роботи. При цьому кожна робота може бути зарахована, якщо здобувач набрав не менше 60 відсотків (мінімальний рівень для позитивної оцінки) від максимально можливої суми балів, призначеної кожному виду навчальної роботи.

Будь-які форми порушення академічної доброчесності не допускаються та не толеруються.

Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи після її оцінювання викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів вищої освіти. За умови виконання усіх видів навчальної роботи за результатами поточного контролю протягом вивчення навчальної дисципліни, встановлених цією Робочою програмою, здобувач денної форми здобуття освіти з навчальної дисципліни, може набрати до 100 балів. Позитивну підсумкову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточного та підсумкового контролів набере від 60 до 100 балів. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал» (ІС «Електронний університет») і відповідно до накопиченої суми балів визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС (див. таблицю 9.8), яка заноситься в залікову відомість, а також до Індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти.

Таблиця 8.1 – Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів денної форми здобуття освіти у семестрі

Аудиторна робота									Контрольні заходи			Семестровий контроль
Практичні заняття (мінімум – 9 контрольних точок)									Тестовий контроль:		Контрольна робота	Залік
1	2	3	4	5	6	7	8	9	Т 1-6	Т 7-11		
Кількість балів за вид навчальної роботи (мінімум-максимум)												
3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	3-5	12-20	12-20		за рейтингом
27 - 45									24 - 40		9-15	60 - 100

Примітка: Т* – тема навчальної дисципліни;

**За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці 9.8.

Таблиця 8.3– Розподіл балів між завданнями контрольної роботи здобувача вищої освіти

Види завдань	Для кожного окремого виду завдань		
	Мінімальний (достатній) бал	Потенційні позитивні бали* (середній бал)	Максимальний (високий) бал
Теоретичне питання № 1	3	4	5
Теоретичне питання № 2	3	4	5
Теоретичне питання № 3	3	4	5
Всього балів	9	12	15

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (9 балів) та максимального (15 балів), знаходиться в межах 10-14 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється з використанням наведених у таблиці 8.4 критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Оцінювання результатів навчання на практичних заняттях

Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: усне опитування студентів на знання теоретичного матеріалу з теми; вільне володіння студентом спеціальною термінологією і уміння професійно обґрунтувати прийняті рішення при проведенні інтерактивних вправ; результати самостійних робіт.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти на практичних заняттях викладач користується наведеними нижче критеріями (табл. 8.4)

Таблиця 8.4 – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання (в усній або у письмовій формі), демонструє якісне оформлення завдань, вміє аналізувати помилки та виправляти їх. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві–три несуттєві <i>помилки</i> .
Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для вирішення практичних задач; виклад відповіді грамотний, але у змісті і формі відповіді можуть мати місце окремі неточності, нечіткі формулювання правил, закономірностей тощо. Відповідь здобувача вищої освіти будується на основі самостійного мислення. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві–три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, вагається при відповіді на видозмінене запитання. Разом з тим, набув навичок, необхідних для виконання нескладних практичних завдань, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і володіє знаннями, що дозволяють йому під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, перекручує їх зміст, хаотично і невпевнено викладає матеріал, не може використовувати знання при вирішенні практичних завдань. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання без додаткової роботи з вивчення навчальної дисципліни.

Оцінювання результатів тестового контролю

Кожен з трьох тестів, передбачених робочою програмою, складається із 20 тестових завдань. Максимальна сума балів, яку може набрати студент за результатами тестування, складає 20.

Відповідно до таблиці структурування видів робіт за тематичний контроль здобувач залежно від кількості правильних відповідей може отримати від 12 до 20 балів:

Таблиця 8.5– Розподіл балів в залежності від наданих правильних відповідей на тестові завдання

Кількість правильних відповідей	1–11	12–14	15–17	18–20
Відсоток правильних відповідей	0-59	60-74	75-89	90-100
Кількість балів	-	12	16	20

На тестування відводиться 30 хвилин. Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. Студент може також пройти тестування і в онлайн режимі у Модульному середовищі для навчання на сторінці навчальної дисципліни. Тестування здобувачів вищої освіти у Модульному середовищі для навчання автоматично оцінюються за критеріями, наведеними у таблиці вище.

При отриманні негативної оцінки тест слід перездати до терміну наступного контролю.

Залік виставляється, якщо здобувач вищої освіти досяг мінімального порогового рівня балів, а загальна сума балів, яку він набрав за результатами поточного контролю з освітнього компонента, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою виставляється оцінка «зараховано», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці «Співвідношення».

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання з усіх видів робіт до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС у наведеній нижче таблиці.

Таблиця 8.8 – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна шкала (опис рівня досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	<i>Відмінно/Excellent</i> – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		<i>Добре/Good</i> – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		<i>Задовільно/Satisfactory</i> – Наявні мінімально достатні для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом результати навчання з навчальної дисципліни
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	<i>Незадовільно/Fail</i> – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		<i>Незадовільно/Fail</i> – Результати навчання відсутні

9 ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

1. Охарактеризуйте основні причини того, що власники корпорацій почали опікуватися соціальними питаннями.
2. Назвіть перших найбільш відомих філантропів та благодійників та дайте характеристику їх діяльності.
3. Дайте коротку характеристику сутності концепцій «соціального дарвінізму» та «служіння».
4. У чому сутність концепції «корпоративного егоїзму»?
5. У чому сутність концепції «корпоративного альтруїзму»?
6. У чому сутність концепції «розумного егоїзму»?
7. Назвіть основні найбільш суттєві риси сучасних концепцій корпоративної соціальної відповідальності.
8. Дайте розгорнуту характеристику основного документа ООН – Глобального договору.
9. Перерахуйте основні принципи соціально відповідальної діяльності корпорації, які є основою Глобального договору.
10. Охарактеризуйте типи соціальної відповідальності за А. Керролом (піраміда Керролла).
11. Назвіть основні переваги та недоліки, які може отримати корпорація, держава, місцеве суспільство від реалізації підприємствами соціально відповідальної діяльності.
12. Дайте визначення і сутнісну характеристику соціальних програм.
13. Назвіть основні ознаки класифікації соціальних програм.
14. Надайте характеристику форм та джерел фінансування соціальних програм.
15. Перерахуйте основні етапи розробки та реалізації соціальної програми і дайте їхню характеристику.
16. Які чинники впливають на процес формування та реалізацію соціальних програм?
17. Надайте характеристику основних інструментів реалізації соціальних програм.
18. Дайте розгорнуту відповідь щодо сутності грантів, їх типів, видів та моделей управління грантовими програмами.

19. Надайте характеристику активів та інструментів компаній, які використовуються у благодійній діяльності.
20. Складіть таблицю порівняння понять «спонсорство» та «благодійність» за власними обраними критеріями.
21. Дайте розгорнуту характеристику основних форм реалізації волонтерства.
22. Назвіть основні підходи, які залежать від ролі компанії у формуванні програм корпоративного волонтерства.
23. Поясніть сутність соціальної політики підприємства, її цілей та завдань.
24. Перерахуйте чинники, які впливають на соціальну політику підприємства.
25. Надайте характеристику основних стратегічних напрямів зовнішньої соціальної політики підприємства.
26. Назвіть основні стратегічні напрями внутрішньої соціальної політики підприємства.
27. Дайте розгорнуту відповідь стосовно визначення сутності «соціального звіту» компанії. Які риси притаманні і фінансовим, і нефінансовим звітам одночасно?
28. Які найбільш суттєві відмінності між фінансовими та нефінансовими звітами підприємства? Назвіть основні принципи створення нефінансового звіту підприємства.
29. Наведіть приклади стосовно того, яку інформацію можуть отримати зовнішні та внутрішні стейкхолдери в процесі ознайомлення з соціальними звітами підприємства. Перерахуйте країни, де процес надання соціального звіту підприємства є обов'язковим із законодавчо визначеними нормами надання інформації.
30. Зробіть порівняльну характеристику основних стандартів складання соціальних звітів підприємств.

10 НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчальний процес з дисципліни «Соціальна відповідальність бізнес-структур» повністю і в достатній кількості забезпечений необхідною навчально-методичною літературою. Зокрема, викладачами кафедри підготовлені і видані такі роботи:

1. Гарват О. А. Соціальна відповідальність бізнес-структур : конспект лекцій для студентів спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». – Хмельницький : ХНУ, 2023. – 50 с. (електронний варіант).

11 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Гарбар Ж.В., Мазур К.В., Мостенська Т.Г. Корпоративне управління та соціальна відповідальність. Частина 2. Корпоративна соціальна відповідальність: навч. посібник. Вінниця : ВНАУ, 2020. 228 с.
2. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
3. Кузьмін О.Є, Пирог О.В., Чернобай Л.І., Станасюк Н.С. Соціальна відповідальність: практичний аспект : навчальний посібник. Київ. Видавничий дім «кондор», 2020. 244 с
4. Олійник О.О. Соціальна відповідальність : навчальний посібник. Рівне : НУВГП, 2017. С. 222.
5. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність : навчальний посібник. Київ. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут», 2015. 180 с.
6. Пушкар, М. С. Соціальна відповідальність бізнесу: теорія і практика : монографія / М. С. Пушкар, Л. І. Голінач.– Тернопіль : Карт-бланш, 2018.– 245 с.
7. Соціальна відповідальність : навч. посібник / Н.М. Сіренко, Т.І. Лункіна, А.В. Бурковська. Миколаїв : МНАУ, 2021. 216 с.

Додаткова

1. Абдулаєв К.Н. та ін. Корпоративне управління : процеси, стратегії, технології: колективна монографія / за ред. К.С. Шапошникова. Херсон : Гельветика, 2015. 536 с.
2. Агентство з розвитку інфраструктури фондового ринку України. URL : <https://smida.gov.ua/>
3. Алексеєнко Л.М., Шулюк Б.С. Соціальні програми: прагматика формування та проблеми фінансування. Світ фінансів. 2015. № 4. С. 96–105.
4. Байрактар Ю.П. Нефінансова звітність підприємств та етапи її формування. ОНУ імені І.І. Мечникова. 2015. Т. 20. Вип. 1/1. С. 57–61.
5. Безверхий К.В. Звітність про результати соціальної діяльності підприємства. БІЗНЕС-ІНФОРМ. 2015. № 8. С. 165–174.

6. Боднарук О.В. Європейський досвід державного регулювання корпоративної соціальної відповідальності. Менеджер. 2016. №2 (71). С. 41–48.
7. Гарбар Ж.В., Кондукоцова Н.В. Бюджетна політика як інструмент соціально-економічного розвитку країни. Економіка. Фінанси. Менеджмент : актуальні питання науки і практики. 2019. № 1. С. 96–111.
8. Гарбар Ж.В., Кондукоцова Н.В. Економічна сутність фінансової політики соціально-економічного розвитку. Економіка та суспільство. Електронне наукове фахове видання. 2018. Вип. 16. С. 712–717.
9. Германюк Н.В. Концептуальні засади соціальної відповідальності бізнесу. II International Scientific Conference The Modern Trends in the Development of Business Social Responsibility, Part I, June 29th, 2018. Lisbon, Portugal. С. 67–70.
10. Десять принципів Глобального Договору. URL : <http://www.un.org.ua/ua/main/corporate-social-responsibility-andglobal-compact/the-ten-principlesof-the-global-compact>
11. Деліні М.М. Фандрайзинг та донорство як інструменти реалізації соціально-економічної відповідальності підприємництва. Причорноморські економічні студії. 2017. Вип. 23. С. 75-78.
12. Колот А.М., Грішнова О.А., О.О. Герасименко та ін. Соціальна відповідальність : навч. посіб. / за заг. ред. А.М. Колота. Київ : КНЕУ, 2015. 519 с.

12 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Модульне середовище. URL: <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=8488>
2. Електронна бібліотека університету. URL: http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/p1age_lib.php
3. Репозитарій ХНУ. URL: <https://library.khmnu.edu.ua/#>